

COLLEGETARGET 14: BETROKKENHEID BIJ DE LEEFOMGEVING VOLGENS DE OMNIBUS- ENQUETE 2021

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence jaarlijks in het begin van het jaar een Omnibusenquête uit onder Rotterdammers van 16 tot en met 85 jaar. Het betreft een enquête die naar eigen keuze schriftelijk dan wel via internet kan worden ingevuld, waarbij via aanvullend mondeling veldwerk door een gespecialiseerd extern bureau extra zorg wordt besteed aan voldoende respons onder allochtonen.

In de Vragenlijsten C, D en E van de Omnibusenquête 2021 zijn onder meer ook vragen over betrokkenheid bij de leefomgeving opgenomen. In deze notitie worden de resultaten beschreven.

De respons op deze drie lijsten van de Omnibusenquête bedroeg in totaal 27%, wat redelijk is voor enquêtes in een stad als Rotterdam. Dankzij een aantal veranderingen in de aanpak was de dalende trend in de respons de laatste jaren gekeerd; dit jaar is de respons echter helaas weer wat gedaald. De representativiteit van de respons is de laatste jaren door een veel grotere opbrengst van het aanvullend mondeling veldwerk onder Rotterdammers met een migratieachtergrond een stuk beter dan daarvóór, al blijven sommige bevolkingsgroepen (ieder jaar in vergelijkbare mate) ondervertegenwoordigd. Uitkomsten kunnen dan ook nog steeds goed vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibusenquêtes.

In de Omnibusenquêtes van 2014, 2015 en 2016 waren onder meer vragen opgenomen voor de evaluatie van het *Bestuurlijk model Rotterdam 2014+ (BmR14+)*, waaronder de volgende vier vragen over betrokkenheid bij de leefomgeving:

De gemeente¹ neemt vaak maatregelen die invloed hebben op uw leefomgeving. Kunt u aangeven of u vindt dat u voldoende gelegenheid krijgt om ...

- a. ... mee te denken over te nemen maatregelen
- b. ... mee te beslissen over te nemen maatregelen
- c. ... zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen
- d. ... zelf maatregelen uit te voeren

met als antwoordmogelijkheden 'veel te weinig', 'weinig', 'voldoende', 'ruim voldoende' en 'weet niet'. Ten behoeve van de monitoring van Colleetarget 14 worden deze vier vragen sinds 2019 opnieuw opgenomen.

In deze notitie wordt de beantwoording van deze vragen beschreven, inclusief vergelijkingen met de uitkomsten uit 2014, 2015, 2016, 2019 en 2020. De uitkomsten zijn gebaseerd op de antwoorden van 2.926 respondenten; in 2020 waren dat er 3.279, in 2019 3.074, in 2016 3.666, in 2015 4.390 en in 2014 4.255.

In deze notitie wordt ook weer gepresenteerd in hoeverre meningen verschillen met de mate van interesse in de plaatselijke politiek. In totaal had naar eigen zeggen 10% van deze respondenten veel interesse, 52% enige interesse en 38% geen interesse in de plaatselijke politiek.

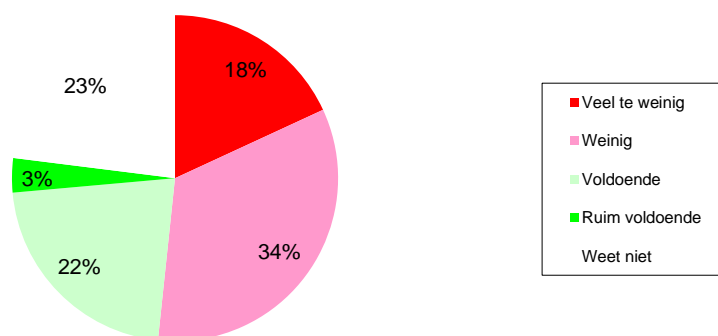
Overigens waren er in totaal 274 respondenten die aangaven veel interesse in de plaatselijke politiek te hebben.

¹): In 2014 werd hier gesproken over 'de (deel-)gemeente'.

1. Mee denken over te nemen maatregelen

Figuur 1 laat zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen. Daarbij is zowel een verdeling aangegeven van *alle* respondenten (inclusief 'weet niet'; eerste kolom) als van de respondenten die hier daadwerkelijk een mening over hebben (dus exclusief 'weet niet'; tweede kolom). In de tabel onder de figuur is ook te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in vorige metingen en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 1: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om mee te <u>denken</u>	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam	Idem in 2020		Idem in 2019		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	27%	29%	18%	21%	17%	26%	18% 24%	16%	20%	16%	21%	19%	25%	18%	24%	19%	25%
Weinig	34%	37%	38%	46%	27%	42%	34% 44%	30%	37%	32%	41%	28%	37%	29%	38%	28%	38%
Voldoende	24%	26%	24%	29%	18%	28%	22% 28%	30%	38%	27%	34%	24%	31%	25%	32%	23%	31%
Ruim voldoende	7%	8%	3%	4%	3%	5%	3% 4%	4%	5%	3%	4%	5%	7%	4%	6%	4%	6%
Weet niet	8%		17%		35%		23%	20%		21%		24%		23%		26%	
Vold. + ruim vold.	31%		27%		22%		25%	34%		30%		29%		29%		27%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100% 100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bijna een kwart van de Rotterdammers (23%) heeft hier geen mening over ('weet niet'), 25% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te denken over te nemen maatregelen, 34% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 18% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier *wél* een mening over hebben, is 33% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 44% gematigd negatief ('weinig') en 24% negatief ('veel te weinig').

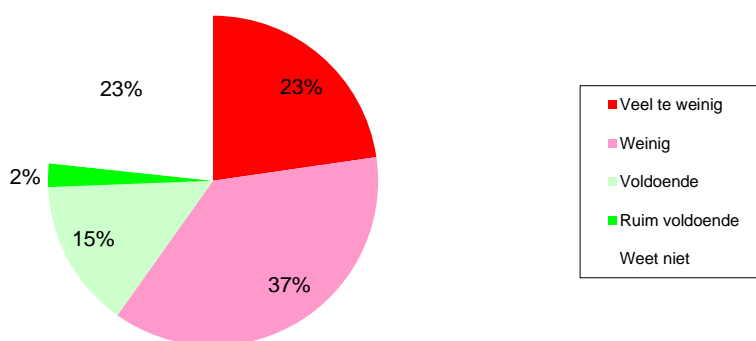
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men vaker een mening hierover. Rotterdammers met veel interesse zijn het meest kritisch, maar zien ook vaker voldoende gelegenheid. Zo'n beeld was in voorgaande jaren eveneens te zien.

Wellicht mede door de praktische beperkingen in verband met de Corona-crisis is de mening van de Rotterdammers hierover een stuk negatiever dan in voorgaande jaren.

2 Mee beslissen over te nemen maatregelen

Figuur 2 laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in vorige metingen en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 2: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om mee te beslissen	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam		Idem in 2020		Idem in 2019		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	34%	37%	23%	29%	19%	29%	23%	30%	20%	26%	21%	27%	24%	32%	23%	31%	23%	31%
Weinig	38%	42%	43%	52%	30%	45%	37%	48%	34%	44%	35%	46%	33%	44%	33%	44%	32%	44%
Voldoende	14%	15%	14%	17%	15%	23%	15%	19%	21%	28%	19%	25%	15%	20%	17%	22%	15%	21%
Ruim voldoende	6%	6%	2%	2%	2%	4%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	3%	4%	3%	3%	3%	4%
Weet niet	9%		18%		34%		23%		23%		23%		26%		24%		27%	
Vold. + ruim vold.	19%		16%		17%		17%		24%		21%		18%		19%		18%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ook hierover heeft bijna een kwart van de Rotterdammers (23%) geen mening ('weet niet'). 17% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om mee te beslissen over te nemen maatregelen, 37% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 23% noemt die gelegenheid zelfs te weinig. Van degenen die hier wél een mening over hebben, is 22% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 48% gematigd negatief ('weinig') en 30% negatief ('veel te weinig').

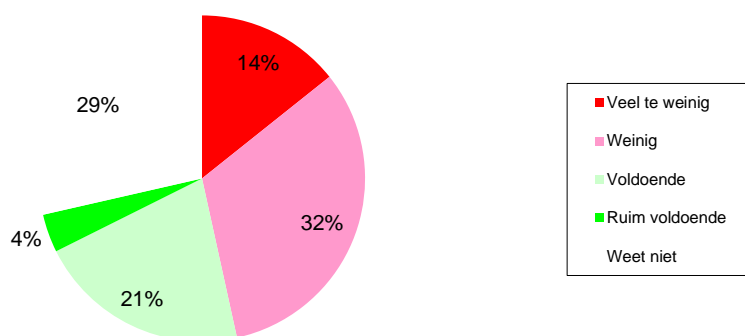
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men weer vaker een mening hierover, en Rotterdammers met veel interesse vinden weer vaker 'veel te weinig' gelegenheid hiervoor te krijgen, maar zijn ook weer iets vaker wél tevreden. Ook dit beeld komt overeen met dat in voorgaande jaren.

Ook hier is wellicht mede door de praktische beperkingen in verband met de Corona-crisis de mening van de Rotterdammers een stuk negatiever dan in voorgaande jaren.

3 Zelf met ideeën komen voor te nemen maatregelen

Figuur 3 laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre deze mening verschilt met die in vorige metingen en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 3: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om zelf met ideeën te komen	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam	Idem in 2020	Idem in 2019	Idem in 2016	Idem in 2015	Idem in 2014
Veel te weinig	22%	25%	14%	18%	13%	22%	14% 20%	14% 19%	14% 19%	16% 22%	16% 22%	15% 23%
Weinig	35%	41%	37%	47%	26%	43%	32% 45%	31% 42%	32% 44%	28% 41%	29% 41%	27% 40%
Voldoende	23%	26%	23%	30%	18%	30%	21% 30%	25% 34%	24% 33%	21% 30%	22% 31%	21% 31%
Ruim voldoende	7%	8%	4%	5%	3%	6%	4% 5%	4% 5%	3% 4%	5% 7%	4% 6%	4% 6%
Weet niet	14%		22%		41%		29%	27%	28%	31%	29%	33%
Vold. + ruim vold.	29%		27%		21%		25%	29%	27%	26%	26%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100% 100%	100% 100%	100% 100%	100% 100%	100% 100%	100% 100%

29% van de Rotterdammers heeft hier geen mening over ('weet niet'), 25% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om zelf met ideeën te komen voor te nemen maatregelen, 32% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 14% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier wél een mening over hebben, is 35% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 45% gematigd negatief ('weinig') en 20% negatief ('veel te weinig').

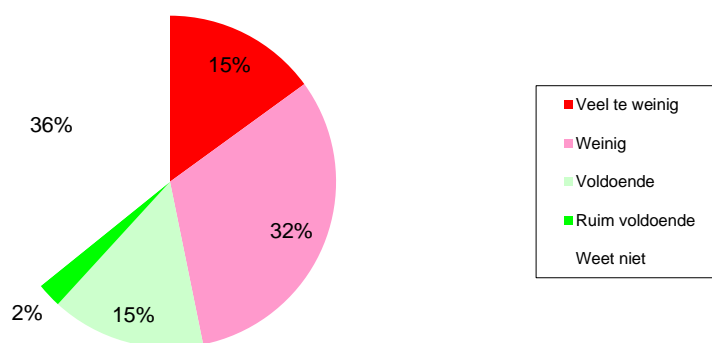
Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men weer vaker een mening hierover, en Rotterdammers met veel interesse vinden weer vaker 'veel te weinig' gelegenheid hiervoor te krijgen, maar zijn ook weer iets vaker wél tevreden. Ook dit beeld komt overeen met dat in voorgaande jaren.

Ook hier is wellicht mede door de praktische beperkingen in verband met de Corona-crisis de mening van de Rotterdammers negatiever dan in voorgaande jaren.

4 Zelf maatregelen uitvoeren

Figuur 4 ten slotte laat op de zelfde manier zien in welke mate men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren. In de tabel onder de figuur is ook weer te zien in hoeverre (op gemeentelijk niveau) deze mening verschilt met die in vorige metingen en met de mate van interesse in de plaatselijke politiek.

Figuur 4: Mate waarin men vindt voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren; totaal en naar interesse in de plaatselijke politiek.

Gelegenheid om zelf maatregelen uit te voeren	Veel interesse		Enige interesse		Geen interesse		Totaal Rotterdam	Idem in 2020		Idem in 2019		Idem in 2016		Idem in 2015		Idem in 2014	
Veel te weinig	21%	26%	15%	22%	13%	24%	15% 23%	16%	23%	15%	23%	18%	29%	18%	29%	18%	29%
Weinig	36%	44%	36%	53%	25%	46%	32% 50%	29%	44%	30%	47%	27%	44%	29%	45%	28%	46%
Voldoende	18%	23%	15%	22%	14%	26%	15% 23%	20%	29%	18%	27%	14%	23%	14%	22%	13%	21%
Ruim voldoende	5%	6%	2%	3%	2%	4%	2% 4%	2%	4%	2%	3%	3%	4%	2%	3%	2%	4%
Weet niet	20%		32%		45%		36%	33%		36%		38%		37%		40%	
Vold. + ruim vold.	23%		17%		17%		17%	22%		20%		17%		16%		15%	
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100% 100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Hier heeft nu zelfs 36% van de Rotterdammers geen mening ('weet niet'). 17% zegt voldoende of zelfs ruim voldoende gelegenheid te krijgen om zelf maatregelen uit te voeren, 32% zegt hiervoor weinig gelegenheid te krijgen en 15% noemt die gelegenheid zelfs *te* weinig. Van degenen die hier wél een mening over hebben, is 27% positief ('voldoende' of 'ruim voldoende'), 50% gematigd negatief ('weinig') en 23% negatief ('veel te weinig').

Naarmate men meer interesse in de plaatselijke politiek heeft, heeft men weer vaker een mening hierover, en Rotterdammers met veel interesse vinden weer vaker 'veel te weinig' gelegenheid hiervoor te krijgen, maar zijn ook weer vaker wél tevreden. Ook dít beeld komt overeen met dat in voorgaande jaren.

Ook hier is wellicht mede door de praktische beperkingen in verband met de Corona-crisis de mening van de Rotterdammers negatiever dan in voorgaande jaren.

5 Profiel van wie hierover geen mening heeft

Bij alle vier de vragen over participatiemogelijkheden hebben veel Rotterdammers geen mening. Slechts 61% (in 2020 64%, in 2019 62%, in 2016 61%, in 2015 62% en in 2014 59%) heeft over alle vier een mening, en in totaal 19% (in 2020 17%, in 2019 19%, in 2016 20%, in 2015 19% en in 2014 22%) heeft in alle vier de gevallen geen mening. In figuur 5 wordt een profiel van die laatste groep in 2021 geschetst.

Figuur 5: Profiel van wie geen mening heeft over alle vier de participatiemogelijkheden.

Profiel van wie geen mening heeft over alle vier de participatiemogelijkheden	Interesse plaats. politiek			Gebied			Geslacht	
	Veel	Enige	Geen	Buiten-gebied ¹	Overig R'dam		Man	Vrouw
Vier keer geen mening	4%	13%	30%	19%	19%		18%	20%
Overige Rotterdammers	96%	87%	70%	81%	81%		82%	80%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%		100%	100%

Leeftijd					Etniciteit		
16-25 jaar	25-45 jaar	45-65 jaar	65-75 jaar	76 jaar e.o.	Autochtoon	Westers allocht.	Niet-w. allocht.
24%	17%	18%	18%	23%	16%	19%	25%
76%	83%	82%	82%	77%	84%	81%	75%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Opleidingsniveau				Huishoudensinkomen			
Laag	Midden-laag	Midden-hoog	Hoog	Sociale minima	Min. tot modaal	Mod. tot 2x mod.	2x mod. en meer
30%	18%	15%	14%	18%	18%	12%	14%
70%	82%	85%	86%	82%	82%	88%	86%
100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Totaal Rotterdam					
2021	Idem in 2020	Idem in 2019	Idem in 2016	Idem in 2015	Idem in 2014
19%	17%	19%	20%	19%	22%
81%	83%	81%	80%	81%	78%
100%	100%	100%	100%	100%	100%

¹): Onder het buitengebied worden de gebieden Pernis, Hoogvliet, Hoek van Holland en Rozenburg verstaan.

Zoals na het voorgaande was te verwachten, hebben de Rotterdammers die over alle vier de vragen geen mening hebben veel minder interesse in de plaatselijke politiek, maar qua geslacht, leeftijd, etniciteit, opleidingsniveau en huishoudensinkomen verschillen ze niet veel van de overige Rotterdammers. Dit beeld verschilt niet wezenlijk van dat in eerdere jaren.

Voor alle verdere inlichtingen:

Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.

